

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМПЕТ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 45, м. Київ, 03035, тел. (044)251-62-62, факс (044)520-03-25

E-mail: slg@amcu.gov.ua Web: <http://www.amcu.gov.ua>

код ЄДРПОУ 00032767

14.04.2019 № 128-293.01-5147

На № _____

від _____

Державне підприємство
«Національна атомна енергогенеруюча
компанія «Енергоатом»

01032, м. Київ, вул. Назарівська, 3

Про результати розгляду заяви

Розглянувши заяву Державного підприємства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» (далі – ДП «НАЕК «Енергоатом», Заявник) щодо можливого порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП) в частині вчинення антиконкурентних дій (далі - Заява), надіслану листом від 19.12.2018 № 17729/10 (вх. Комітету від 21.12.2018 № 8-01/368-AM), а також, беручи до уваги інформацію, отриману Антимонопольний комітетом України (далі - Комітет) від НКРЕКП, Міністерства енергетики та вугільної промисловості та Державного підприємства «Східний гірничо-збагачувальний комбінат», Комітетом встановлено наступне.

Заявник зазначає у Заяві, що в діях НКРЕКП у вигляді прийняття постанови НКРЕКП від 16.03.2016 № 289 «Про затвердження Порядку формування прогнозованої оптової ринкової ціни електричної енергії» є ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних дій органів влади, а саме:

- надання окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання пільг чи інших переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що призводить або може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції;

- для вислідок якої окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання створюються несприятливі чи дискримінаційні умови діяльності порівняно з конкурентами.

Разом з цим, Порядок формування прогнозованої оптової ринкової ціни електричної енергії (далі - Порядок), затверджений постановою НКРЕКП від 03.03.2016 № 289 (далі - Постанова № 289) не містить жодної норми, яка б вказувала на існування взаємозв'язку між тарифом на електричну енергію, що виробляється на атомних електростанціях і тарифом на електричну енергію, що виробляється виробниками, які працюють за ціновими заявками (теплова генерація).

Тариф на електричну енергію, що виробляється на атомних електростанціях формується НКРЕКП відповідно до «Методики формування, розрахунку та встановлення тарифів на електричну та теплову енергію, що виробляється на атомних електростанціях» (далі - Методика), затвердженої постановою НКРЕКП від 01.08.2017 № 990 (далі - Постанова № 990).

Відповідно до підпункту 3 пункту 3.3 Методики, затвердженої Постановою № 990, ціна на уранові сировину визначається виходячи з ринкових котирувань

(короткострокових та довгострокових) на урівномісну сировину, які публікуються в інформаційних огляді «Ux Weekly» та «Nuclear Market Review».

Згідно з пунктом 3.1. Порядку, затвердженого Постановою № 289, індикативна ціна вугілля визначається на підставі середньої ринкової ціни на європейському ринку (на основі середніх індексів API2 на умовах CIF в основних портах Західної Європи Амстердам – Роттердам – Антверпен) за 12 місяців.

Таким чином, в Постанові № 289 і в Постанові № 990 підходи та принципи до формування розміру паливної складової у тарифі на електричну енергію, що виробляється на атомних електростанціях та у тарифі на електричну енергію, що виробляється виробниками, які працюють за ціновими заявками є однаковими.

За результатами аналізу стану ринку генерації електричної енергії в Україні в період з березня 2016 по квітень 2019 року, тобто в період дії Постанови № 289, що частка ДП «НАЕК «Енергоатом» на ринку генерації електричної енергії дещо зросла з 53,7 % до 54,3 %, водночас, тариф на електричну енергію, що виробляється на атомних електростанціях зріс з 46,87 коп./кВтг до 56,57 коп./кВтг. За той же період, частка теплової генерації на ринку генерації електричної енергії дещо зменшилась з 31,8 % до 29,5 %, а тариф зріс з 88,01 коп./кВтг до 177 коп./кВтг. Тобто, за період дії Постанови № 289 на ринку генерації електричної енергії в Україні не відбулося суттєвого перерозподілу часток між учасниками ринку генерації електричної енергії.

Враховуючи вищевикладене, керуючись пунктом 20 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 № 5, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р), зі змінами, Комітет дійшов висновку про відсутність підстав для початку розгляду справи у зв'язку з відсутністю негативного впливу Постанови НКРЕКП № 289 «Про затвердження Порядку формування прогнозованої оптової ринкової ціни електричної енергії» на економічну конкуренцію.

Одночасно зазначаємо, що постановою Окружного адміністративного суду м. Києва від 29.12.2016 у справі № 826/13858/16 за адміністративними позовами Геруса Андрія Михайловича, Боярчука Дмитра Євгенійовича, Приватного багатоділового підприємства «Вісвіт», Представництва Громадської організації «Об'єднання «Самопоміч» у місті Києві до НКРЕКП, про визнання незаконною та скасування постанови НКРЕКП від 03.03.2016 № 289 «Про затвердження Порядку формування прогнозованої оптової ринкової ціни електричної енергії», було відмовлено в задоволенні позовів в повному обсязі.

При цьому, постановою Окружного адміністративного суду м. Києва від 29.12.2016 у справі № 826/13858/16 було встановлено, що:

- НКРЕКП має законодавчо визначені повноваження затверджувати Порядок формування прогнозованої оптової ринкової ціни електричної енергії;

- приймаючи оскаржувану постанову відповідачем було здійснено комплексний підхід до обґрунтування запровадження механізму формування граничної ціни на вугілля і представлено механізм формування прогнозованої оптової ринкової ціни електричної енергії, процедуру розгляду та визначення граничної ціни вугілля;

- визначення показників граничної ціни на електроенергію належить до дискреційних повноважень НКРЕКП, а тому правомірність визначення її показників є формою втручання в дискреційні повноваження та виходить за межі завдань адміністративного судочинства;

- постановою НКРЕКП від 03.03.2016 № 289 «Про затвердження Порядку формування прогнозованої оптової ринкової ціни електричної енергії» прийнята відповідачем у межах повноважень, обґрунтовано, тобто з урахуванням всіх обставин справи, що мають значення для прийняття рішення (вчинення дії), безсторонньо (неупереджено), добросовісно, розсудливо, пропорційно, зокрема, з дотриманням необхідного балансу між будь-якими несприятливими наслідками для прав, свобод та інтересів особи і цілями, на досягнення яких спрямоване це рішення (дія).

Водночас, ухвалою Київського апеляційного адміністративного суду від 28.02.2017 у справі № 826/13858/16 вирішено постанову Окружного адміністративного суду м. Києва від 29.12.2016 залишити без змін.

При цьому, ухвалами Вишого адміністративного суду України від 31.03.2017 (провадження К/800/8749/17 та К/800/8746/17) відмовлено у відкритті касаційних проваджень за касаційними скаргами стосовно оскарження постанови Окружного суду м. Києва від 29.12.2016 та ухвали Київського апеляційного адміністративного суду від 28.02.2017 у справі № 826/13858/16.

Рішенням Окружного адміністративного суду м. Києва від 07.11.2018 у справі № 826/15038/17 за адміністративним позовом Громадської організації «Енергійна країна» до НКРЕКП, про визнання протиправною бездіяльність НКРЕКП щодо не перегляду формули розрахунку прогнозованої ціни продажу електричної енергії в оптовий ринок електричної енергії України виробниками, які працюють за ціновими заявками оптової ринкової ціни електроенергії, затвердженої постановою НКРЕКП від 03.03.2016 № 289; зобов'язання НКРЕКП затвердити нову формулу розрахунку прогнозованої ціни продажу електричної енергії в оптовий ринок електричної енергії України виробниками, які працюють за ціновими заявками оптової ринкової ціни електроенергії на підставі середніх ринкових цін на вугілля в Україні, було відмовлено в задоволенні позову в повному обсязі.

При цьому, в межах розгляду справи № 826/15038/17, за клопотанням Громадської організації «Енергійна країна», було призначено комплексну судово-товарознавчу та судово-економічну експертизу, у зв'язку з чим, експертами Київського науково-дослідного інституту судових експертиз 02.08 складено висновок за результатами проведення комплексної судово-товарознавчої та судово-економічної експертизи № 1998/18-45/7301/18-53/16336/16338/18-72/16339/16340/18-71.

Так, судові експерти, зокрема дійшли наступних висновків:

- прийняття постанови НКРЕКП від 03.03.2016 № 289 «Про затвердження Порядку формування прогнозованої оптової ринкової ціни електричної енергії», обгрунтовано Директивою 2009/72/ЄС від 13.07.2009, Договором про членство України в Енергетичному Співтоваристві, Угодою про асоціацію України з ЄС, Рекомендаціями Антимонопольного комітету України від 17.09.2015 № 12-рк;

- формула визначення ціни енергетичного вугілля є економічно обгрунтованою для розрахунку прогнозованої ціни і платежу виробникам, які працюють за ціновими заявками, відповідно до постанови НКРЕКП від 03.03.2016 № 289 «Про затвердження Порядку формування прогнозованої оптової ринкової ціни електричної енергії»;

- використання формули визначення ціни енергетичного вугілля при розрахунку прогнозованої ціни і платежу виробникам, які працюють за ціновими заявками, визначеної постановою НКРЕКП від 03.03.2016 № 289 «Про затвердження Порядку формування прогнозованої оптової ринкової ціни електричної енергії», підтверджується;

- так як формула визначення ціни енергетичного вугілля при розрахунку прогнозованої ціни та платежу виробникам, які працюють за ціновими заявками, яка міститься в постанові НКРЕКП від 03.03.2016 № 289 «Про затвердження Порядку формування прогнозованої оптової ринкової ціни електричної енергії», є економічно обгрунтованою, то будь-яка обгрунтована зміна індикативної ціни енергетичного вугілля призводить до обгрунтованої зміни вартості електричної енергії.

Рішення Окружного адміністративного суду м. Києва від 07.11.2018 у справі № 826/15038/17 сторонами не оскаржувалось та на сьогодні є таким, що набрало законної сили.

Перший заступник Голови Комітету -
державний уповноважений

М. НІКНІК